

Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku, Split

Predmet : Engleski jezik

Razred : 1.A / 1.B / 1C / 1.D

Školska godina : 2024./2025.

Elementi i kriteriji vrednovanja za učenike prvih razreda zanimanja strojarski računalni tehničar i tehničar za mehatroniku

Ove preporuke su usuglašene na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Engleski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta

Učenje i poučavanje engleskoga jezika usmjereno je na razvijanje interesa i motiviranje učenika za ovladavanje jezikom što doprinosi njihovom osobnom i društvenom razvoju. Učenici postižu razinu jezičnoga umijeća koja im omogućava samostalnu komunikaciju na engleskome jeziku u različitim situacijama i usvajaju vještine potrebne za samostalno učenje kao temelj za cjeloživotno obrazovanje.

Temeljni ciljevi učenja i poučavanja engleskoga jezika jesu osposobiti učenika za:

- samostalnu i točnu uporabu jezika u govoru i pismu u različitim kontekstima školske, lokalne i šire zajednice, uključujući i digitalno okruženje
- razumijevanje i uvažavanje drugih kultura i društvenih normi te sagledavanje vlastite kulture
- samostalnu i kritičku uporabu različitih izvora znanja i primjenu učinkovitih strategija učenja jezika
- prihvaćanje odgovornosti za osobni razvoj, vlastite postupke i njihove rezultate
- cjeloživotno učenje i rad u globaliziranom društvu.

Polazeći od spoznaje da je jezik sredstvo komunikacije, učenici razvijaju sposobnost razumijevanja, izražavanja i upotrebe strategija za usvajanje znanja o jeziku i razvijaju okvirnu predodžbu o jeziku kao sustavu. Uz to, ovladavaju jezičnim djelatnostima potrebnim u komunikaciji s izvornim i neizvornim govornicima. Komunicirajući, uče prepoznavati i uvažavati jedinstvenost drugih kultura, razvijaju kulturnu svjesnost, međukulturnu kompetenciju i višekulturnost te izgrađuju vlastite pozicije i uloge u različitim komunikacijskim odnosima. Time se razvijaju kompetencije potrebne za cjeloživotni razvoj.

U Engleskom jeziku vrednuju se znanja i vještine definirane odgojno-obrazovnim ishodima unutar domene Komunikacijska jezična kompetencija. Iz domene Međukulturna komunikacijska kompetencija vrednuju se ishodi koje se odnose na znanja o vlastitoj i drugim kulturama te na vještine međukulturnog ophođenja i njihova se ostvarenost ocjenjuje posredno kroz vrednovanje ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija. Iz domene Samostalnost u ovladavanju jezikom na isti se način, posredno kroz vrednovanje ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija, ocjenjuje ishod koji se odnosi na vještinu primjene medijske pismenosti.

Ostvarenost ostalih ishoda iz druge i treće domene prati se i formativno vrednuje u rubriku bilježaka.

U okviru predmeta Engleski jezik u prvom razredu srednje škole vrednuju se sljedeći elementi:

- 1. SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM**
- 2. ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM**
- 3. GOVORENJE**
- 4. PISANJE**

Tijekom jedne nastavne godine predviđena su redovna testiranja vještina tj. djelatnosti (*reading, listening, writing, speaking*). Predmetni nastavnik, s obzirom na uspješnost (kvalitetu) razreda i tempo obrade nastavnog sadržaja, sam određuje vrijeme održavanja i točan broj testova.

Za prve razrede se na početku nastavne godine može provesti inicijalni (dijagnostički) test, (članak 6, Pravilnik o vrednovanju) u svrhu uvida u postignutu razinu kompetencija učenika u pojedinom razrednom odjelu i nastavnom predmetu, koji se ne ocjenjuje nego se u rubrici za bilješke unosi bodovno stanje ili postotak, a eventualno se u zagradi može naznačiti kojoj bi ocjeni to odgovaralo i služi pravovremenom pružanju povratne informacije učeniku i roditelju.

Sve pisane provjere znanja se, u skladu s Pravilnikom, moraju najaviti unaprijed.

1. Čitanje i slušanje s razumijevanjem

Ovi elementi ocjenjivanja podrazumijevaju vrednovanje razumijevanja pročitanoog teksta i slušnog sadržaja. Obje vrste testa moraju biti unaprijed najavljene, a vrednuju se prema sljedećim kriterijima:

50% - dovoljan (2)

65% - dobar (3)

80% - vrlo dobar (4)

90% - odličan (5)

Kriteriji za ocjenu pisanih radova se mogu smanjiti, po procjeni nastavnika s obzirom na uspješnost riješenosti provedenog testa u razredu, ali se ne smiju povisiti. Isti kriteriji vrednovanja važe i za popravne ispite.

Djelatnosti čitanja i slušanja vrednuju se na sljedeći način, odnosno u skladu s očekivanim ishodima:

- **odličan (5)** - nakon čitanja ili slušanja izvornog teksta učenik samostalno pokazuje razumijevanje teksta i povezuje ključne i specifične informacije s primjerima iz teksta. Pokazuje razumijevanje složenog teksta o poznatim temama.
- **vrlo dobar (4)** - nakon čitanja ili slušanja izvornog teksta učenik, pokazuje razumijevanje većine ključnih i specifičnih informacija. Pokazuje razumijevanje složenijeg teksta o poznatim temama.
- **dobar (3)** - nakon čitanja ili slušanja teksta učenik, uz čestu pomoć nastavnika, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje teksta je moguće uz manju prilagodbu. Pokazuje razumijevanje teksta iz područja od neposrednog osobnoga interesa.
- **dovoljan (2)** - nakon čitanja ili slušanja teksta učenik, uz stalnu pomoć nastavnika, pokazuje razumijevanje nekih ključnih i specifičnih informacija. Razumijevanje teksta je moguće samo uz prilagodbu učeniku. Pokazuje određeno razumijevanje teksta iz područja od neposrednog osobnoga interesa.
- **nedovoljan (1)** - nakon čitanja ili slušanja teksta učenik, ni uz pomoć nastavnika, ne pokazuje razumijevanje ključnih i specifičnih informacija.

2. Djelatnost govorenja

Ovaj element ocjenjivanja podrazumijeva vrednovanje govornih sposobnosti. Pod usmenim provjeravanjem podrazumijevaju se svi usmeni oblici provjere postignute razine kompetencija učenika koji rezultiraju ocjenom. Usmeni se oblici provjere provode tijekom nastavne godine, u pravilu poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih sadržaja. Vještina govora trebala bi se vrednovati kontinuirano, kako bi se potaknulo učenike da na svakom satu sudjeluju u interakciji.

Na taj se način nakon više sati u slijedu može vrednovati aktivnost učenika i kao takva ocijeniti ocjenom od 1 do 5. Također se može provesti klasično usmeno ispitivanje, gdje se jednog učenika u jednom nastavnom satu ispituje najviše 10 minuta.

Usmeni odgovor vrednuje se na sljedeći način, odnosno u skladu s očekivanim ishodima za pojedini razred:

- **odličan (5)** - učenik može samostalno unaprjeđivati svoju komunikacijsku sposobnost na engleskome jeziku, uz odličan izgovor i intonaciju te primjenjuje širok raspon jezičnih izraza koje, osim u nastavi, usvaja gledajući filmove i čitajući na stranome jeziku (TV, lektira, Internet ...). Učenik može samostalno i potpuno učinkovito sudjelovati u prirodnom, neusiljenom razgovoru, primjerenom kontekstu komunikacije te tečno govoriti uz poneku pogrešku koja ne smeta razumijevanju. Primjenjuje komunikacijske strategije kako ne bi došlo do prekida komunikacije. Potpuno je uspješan u izražavanju svih jezičnih funkcija predviđenih kurikulumom za odgovarajući razred i više od predviđenoga.
- **vrlo dobar (4)** - učenik se može lako izražavati koristeći otprije poznati i novi vokabular, uz dobar izgovor i intonaciju. Uglavnom može samostalno sudjelovati u prirodnom, spontanom razgovoru, uglavnom primjerenom kontekstu, uz pogreške koje uglavnom ne smetaju razumijevanju i ne ometaju komunikaciju. Povremeno čini i veće pogreške, ali se može sam ispraviti. Uglavnom je uspješan u izražavanju svih jezičnih funkcija predviđenih kurikulumom za odgovarajući razred.
- **dobar (3)** - učenik može sporije komunicirati u jednostavnijim razgovorima i izlaganjima, često mu je potrebna pomoć nastavnika u obliku potpitanja i poticaja te objašnjenja, uglavnom koristi otprije usvojeni vokabular, ne obogaćuje govor novousvojenim izrazima, ponekad netočno izgovara riječi i intonira izraze, čini pogreške koje ponekad smetaju razumijevanju i ometaju komunikaciju, uglavnom se ne može sam ispraviti, rijetko uspijeva u korištenju komunikacijskih strategija ili ih uopće ne koristi, neosjetljiv je za prilagođavanje usmenog izražavanja kontekstu, ponekad je neuspješan u izražavanju jezičnih funkcija predviđenih kurikulumom za odgovarajući razred.
- **dovoljan (2)** - učenik se jako sporo i netočno izražava, nesamostalan je i stalno mu je potrebna pomoć nastavnika u obliku potpitanja, poticanja i objašnjenja, često neuspješno komunicira, koristi oskudan vokabular, ne pokazuje usvojenost novoga vokabulara, često netočno izgovara riječi i intonira izraze, pogreške često ometaju komunikaciju i smetaju razumijevanju, ne uviđa nedostatke u znanju i vještinama, ne koristi komunikacijske strategije, ne prilagođava izražavanje kontekstu, često je neuspješan u izražavanju jezičnih funkcija predviđenih kurikulumom za odgovarajući razred. Često ne izvršava zadatke, neredovito sudjeluje u radu, neredovito ima pribor na satu.
- **nedovoljan (1)** - učenik nije voljan sudjelovati u govornoj interakciji, odbija sudjelovati u usmenoj komunikaciji na satu, ne može se samostalno izražavati u usmenom obliku osim ako govori napamet naučene rečenice, ne pokazuje usvojenost novog vokabulara te koristi vrlo ograničen raspon otprije poznatih leksičkih jedinica i izraza, izražava se netočno, pogreške u velikoj mjeri ometaju razumijevanje.
Učenik koristi neprimjerene izraze i neprihvatljive komunikacijske obrasce na nastavi (vulgarnosti, nepristojne riječi, vrijeđa druge učenike i nastavnika), ne izvršava zadatke, nema pribor na satu, ne izvršava domaće zadaće.

Funkcionalni aspekt jezika ima prednost pred formalnim aspektom te su zbog toga kriteriji razumljivosti poruke i ostvarenja jezične interakcije nadređeni kriteriju točnosti. Pri vrednovanju vodi se računa o činjenici da ovladavanje jezičnim zakonitostima nije samo sebi svrha, već je sredstvo za ostvarivanje uspješne komunikacije te da su pogreške u jezičnome izričaju prihvatljiva i očekivana sastavnica ovladavanja jezikom.

3. Djelatnost pisanja - sposobnosti pisanog izražavanja

Diktati i zadaće (eseji, vođeni sastavci, osvrti, pisma, e-mailovi, članci, izvješća, pisanje priče...) se mogu vrednovati u elementu djelatnosti pisanja.

Esej se vrednuje, prema razrađenim elementima (izvršenje zadatka, povezanost ideja i struktura unutar teksta, gramatika, vokabular) te se na osnovu postignutih bodova iz svakog pojedinog kriterija daje konačna ocjena, odnosno, kao konačni rezultat procjene napisanog eseja upisuje se jedna ocjena u rubrici pismenog izražavanja.

Djelatnost pisanja vrednuje se na sljedeći način, odnosno u skladu s očekivanim ishodima:

- **odličan (5)**- učenik je potpuno samostalan i uvijek uspješan u pisanju svih obrađenih tekstnih vrsta. Napisanim tekstovima i sadržajno i formalno ostvaruje zadatak u potpunosti. Napisani tekstovi su potpuno koherentni, učenik uspješno koristi raznolika sredstva za postizanje kohezije i koherencije teksta, uz pokoju pogrešku koja ne ometa razumijevanje teksta od strane čitatelja. Jezik u pisanim radovima potpuno prilagođava svrsi, publici i kontekstu pisanog rada pridržavajući se svih pravila tekstne vrste, ima stalnu gramatičku kontrolu nad jednostavnijim jezičnim strukturama, a kod kompleksnijih – ako ponekad i napravi grešku - one ne ometaju razumijevanje.
- **vrlo dobar (4)** - učenik samostalno piše jednostavnije obrađene tekstne vrste (poruke, osobna pisma i e-mailove) i uglavnom uspješno piše zahtjevnije obrađene tekstne vrste (esej, službeno pismo, službeni dopis, članak, izvješće...). Napisanim tekstovima sadržajno i formalno uglavnom ostvaruje zadatak. Tekstovi su koherentni, učenik dobro upotrebljava sredstva za postizanje koherencije i kohezije teksta uz pogreške koje uglavnom ne ometaju razumijevanje teksta. Nakon ukazivanja na nedostatke učenik sam može poboljšati napisani tekst. Jezik u pisanim radovima uglavnom prilagođava svrsi, čitatelju i kontekstu pisanog rada uglavnom pridržavajući se većine pravila tekstne vrste. Ponekad je netočan u jezičnim zakonitostima, no još uvijek ima dobru kontrolu nad jednostavnijim i dijelom kompleksnijih jezičnih struktura.
- **dobar (3)**- učenik uglavnom samostalno piše jednostavnije obrađene tekstne vrste (poruke, osobna pisma i e-mailove) no teže ili ponekad neuspješno piše zahtjevnije obrađene tekstne vrste (esej, službeno pismo, službeni dopis, članak, izvješće ...), često mu je potrebna pomoć i ne ispravlja samostalno pogreške nakon ukazivanja na njih. Napisanim tekstovima sadržajno i formalno djelomično ostvaruje zadatak. Tekstovi su ponekad nekoherentni, učenik upotrebljava ograničen raspon sredstava za postizanje koherencije i kohezije teksta uz više pogrešaka koje ponekad ometaju razumijevanje teksta. Jezik u pisanim radovima ponekad ne prilagođava svrsi, publici i kontekstu pismenoga rada. Uglavnom nema kontrolu nad kompleksnijim jezičnim strukturama te je prisutan veći broj pogrešaka koje ponekad ometaju razumijevanje.
- **dovoljan (2)**- učeniku je potrebna pomoć u pisanju jednostavnih obrađenih tekstnih vrsta, a zahtjevnije tekstne vrste ne uspijeva napisati niti uz pomoć i poticaj. Napisanim tekstovima sadržajno i formalno rijetko ostvaruje zadatak, često mu je potrebna pomoć i vodstvo nastavnika, no i uz njih je ponekad neuspješan. Tekstovi su često nekoherentni, uz nedostatak kohezivnih sredstava, pogreške su brojne, često ometaju razumijevanje, ali uz uloženi trud, čitatelj može razumjeti glavne misli. Učenik vrlo rijetko jezik u pisanim tekstovima prilagođava svrsi, čitatelju, i kontekstu. Ne uspijeva kreativno primjenjivati usvojene sadržaje. Znanje je površno, nestrukturirano te manjkavo, pogrešaka je mnogo i

često je potreban trud od strane nastavnika kako bi učenika razumio. Učenik je često neuspješan u rješavanju zadataka i uz pomoć nastavnika.

- **nedovoljan (1)**- učenik ne može ili ne želi sam napisati niti jednu obrađenu tekstnu vrstu, predaje prazne listove papira, ili prepisuje pisane uratke od drugih učenika ili iz drugih izvora. Niti uz vodstvo nastavnika ne uspijeva popraviti pisane radove, napisani tekstovi su nekoherentni i ne primjenjuje kohezivna sredstva u tekstu. U onome što uspije napisati, greške su toliko brojne da čitatelj uz uloženi trud jedva može razumjeti poruku. Pisanim uradcima učenik ne ostvaruje zadatak, niti sadržajno niti formalno, jezik u pismenim tekstovima ne prilagođava svrsi, čitatelju i kontekstu.
Funkcionalni aspekt jezika ima prednost pred formalnim aspektom te su zbog toga kriteriji razumljivosti poruke i ostvarenja jezične interakcije nadređeni kriteriju točnosti. Pri vrednovanju vodi se računa o činjenici da ovladavanje jezičnim zakonitostima nije samo sebi svrha, već je sredstvo za ostvarivanje uspješne komunikacije te da su pogreške u jezičnome izričaju prihvatljiva i očekivana sastavnica ovladavanja jezikom.
- *Lektire se obrađuju prema dogovoru s učenicima koji će unaprijed dobiti zadatke vezane uz pročitane naslove. Naslovi izabrani za lektiru trebaju biti književni klasici na engleskom jeziku, prilagođeni znanju i vještinama učenika (tj. skraćene i prilagođene verzije knjiga). Način utvrđivanja pročitanosti lektire svaki profesor bira prema vlastitom nahođenju.*
- *Provjeravanje domaće zadaće (usmeno i pismeno): u pravilu se domaća zadaća ne ocjenjuje, iako je je moguće bolje i opširnije uratke nagraditi, odnosno kazniti učenika ako se ustanovi da ne izvršava svoje obveze redovito.*
- *Učenički portfolio se može voditi na način da nastavnik u školi, u mapama, skuplja zadatke i uratke, ali i na način da koristeći digitalne alate (npr. Padlet) učenici na jednom mjestu spremaju sve svoje radove kako bi ih nastavnik mogao kontinuirano pratiti, a dijeljenje materijala predstavlja i oblik socijalizacije i interakcije. Na nastavniciima je upoznati učenike s mogućnostima rada na portfoliju i implementacija portfolia u nastavu.*
- *Učitelj planira, kombinira i izmjenjuje znanstveno utemeljene strategije poučavanja primjerene učenikovim razvojnim mogućnostima i potrebama kako bi se ostvarili odgojno-obrazovni ishodi. Učitelj se koristi strategijama poučavanja koje potiču učenike na razmišljanje o vlastitome učenju, o tome što trebaju znati i moći, na povezivanje s usvojenim znanjima i vještinama (vertikalno usklađivanje) i na primjenjivanje novostečenih znanja i vještina u drugim predmetima i područjima (horizontalno usklađivanje).*
- *Osim odobrenih udžbenika i pomoćnih nastavnih sredstava, učitelj se koristi prilagođenim i izvornim materijalima uključujući digitalne, interaktivne i multimedijske sadržaje. Učenici su aktivni sudionici procesa izbora materijala čime se potiče njihova samostalnost i odgovornost za učenje.*
- *Jezični sadržaji nisu propisani; leksički se sadržaji biraju primjereno razvojnoj dobi učenika te vodeći računa o povezanosti s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama, a gramatičke strukture proizlaze iz preporučenih funkcija te se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika. Jezični se sadržaji (leksičke i gramatičke strukture) ciklički ponavljaju i nadograđuju po razredima, a viši razredi uključuju strukture iz prethodnih razreda. Učiteljevo kontinuirano i sustavno prikupljanje i bilježenje informacija o ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda tijekom odgojno-obrazovnoga procesa je sastavni dio procesa učenja i poučavanja koji ne dovodi do ocjena. Usmjeren je na poticanje refleksije o učenju, razumijevanje procesa i rezultata učenja te na povećanje učinkovitosti učenja i poučavanja.*
- *Vrednovanje naučenoga prvenstveno je sumativno, a može služiti i u formativne i dijagnostičke svrhe, za planiranje daljnega učenja i poučavanja. Svrha mu je utvrđivanje razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom Engleskoga jezika tijekom ili na kraju školske godine kao i ukazivanje na vidove komunikacijske kompetencije koji zahtijevaju poboljšanje. Ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda vrednuje se s obzirom*

na definirane razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Učitelj pri vrednovanju za svaki element ocjenjivanja prema tim razinama razrađuje opisivače koji određuju opseg znanja, dubinu razumijevanja i stupanj razvijenosti vještina potreban za određenu ocjenu. Koriste se usmene i pisane provjere znanja, portfolio, učenički projekti, rasprave, debate, eseji, simulacije itd.

- Ocjena se temelji na jednoj ili više metoda vrednovanja. Metode i sadržaji provjere odgovaraju zahtjevima jezične upotrebe u stvarnim jezičnim, situacijskim i kulturnim uvjetima u kojima se traži upotreba različitih znanja, vještina i sposobnosti. Pri tome se vodi računa o definiranim kriterijima vrednovanja, o izboru valjanih i pouzdanih metoda te sigurnosti i transparentnosti procesa. Svrha vrednovanja, sadržaji, postupci, oblik, sastavnice i trajanje ispita, način i kriteriji bodovanja i rezultati unaprijed su definirani i jasni učitelju, učeniku i roditelju.
- Zaključna ocjena na kraju nastavne godine proizlazi iz ocjena iz svih elemenata, iz bilješki za formativno vrednovanje i ukupne aktivnosti učenika koja se prati i bilježi u rubrici za praćenje i ne mora nužno biti njihova aritmetička sredina. Za pozitivnu ocjenu iz Engleskog jezika od presudne je važnosti redovitost usvajanja sadržaja i ispunjavanja obveza, a svaku negativnu ocjenu bi učenik trebao popraviti u što kraćem roku uz jasne upute nastavnika što je potrebno naučiti za ispravljanje negativne ocjene. Pri određivanju zaključne ocjene učitelj uzima u obzir ostvarenost ishoda provjerenu različitim metodama vrednovanja u više vremenskih točaka. Zaključna ocjena proizlazi neposredno iz razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda iz domene Komunikacijska jezična kompetencija i posredno iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom. Tijekom učenja i poučavanja engleskoga jezika potrebno je poticati i pratiti i ostvarenost ishoda iz domena Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom koji ne ulaze u završnu ocjenu. Ostvarenost tih ishoda formativno se prati i opisuje se njihov razvoj u opisnom praćenju. Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Kao i dosad, zaključna ocjena se izriče brojkom i riječju (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5).
- **Učenik na kraju školske godine ne može imati pozitivnu ocjenu ako iz djelatnosti govorenja konstantno ima nedovoljnu ocjenu.**
- Preporuka je da o svemu navedenom u ovim preporukama učenici budu obaviješteni na uvodnom satu Engleskog jezika i da se po potrebi daju roditeljima na uvid.

Zorana Vekić, prof.savjetnik
Anita Živković, prof.savjetnik
Magda Maver, prof.savjetnik

U Splitu, 9.9.2024.

Marina Barač, prof
Ana Maslesa, prof